EELNÕU
06.11.26

MÄÄRUS

Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ muutmine

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 1 alusel.

§ 1 Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ muutmine

Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 36 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse 7. peatüki 2. jagu täiendatakse §-dega 36^1–36^{11} järgmises sõnastuses:
„**§ 36^1. Hanketeate avaldamise ja riigihanke osadeks jaotamise nõuete eiramine**

(1) Riigihanke rahvusvahelise piirmääraga võrdse või seda ületava eeldatava kogumaksumusega hankelepingu korral kohaldatakse hankelepingule 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui:
1) hankeleping on sõlmitud Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele hanketeadet esitamata ja hanketeate esitamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele on riigihangete seaduse kohaselt nõutav;
2) hankija ei ole hanketeate registrisse esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt riigihangete seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine on riigihangete seaduse kohaselt nõutav;
3) riigihanke osadeks jaotamisel eraldi riigihangeteks on rikutud riigihangete seaduse §-s 28 sätestatud tingimusi.

(2) Lõikes 1 nimetatud juhul võib hankelepingule kohaldada 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui riigihanke avalikustamine on toimunud viisil, mis on võimaldanud riigihankes osaleda ka teise Euroopa Liidu liikmesriigi ettevõtjal, sealhulgas juhul, kui hanketeade on avaldatud riigihangete registris.

(3) Kui hankija ei ole riigihangete seaduse § 27 lõikes 2 sätestatu kohaselt riigihanke alusdokumendis põhjendanud riigihanke osadeks jagamata jätmist ühe menetluse raames, kohaldatakse hankelepingule viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[2]. Pakkumuste või taotluste esitamise ja riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemise tähtaegade eiramine

(1) Kui pakkumuste või taotluste esitamise miinimumtähtaeg on nõutust lühem:
1) 85 protsenti või enam või on tähtajaks antud viis päeva või vähem, välja arvatud, kui see tähtaeg on riigihangete seaduse kohaselt lubatud, kohaldatakse hankelepingule 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra;
2) 50 protsenti või enam, kuid vähem kui 85 protsenti, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra;
3) 30 protsenti või enam, kuid vähem kui 50 protsenti, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra;
4) vähem kui 30 protsenti, kohaldatakse hankelepingule viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(2) Hankelepingule kohaldatakse kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra, kui:
1) taotluste või pakkumuste esitamise tähtaega on muudetud, kuid sellekohast muudatust ei ole riigihanke alusdokumentide muudatusena kõigile huvitatud isikutele, taotlejatele või pakkujatele teatavaks tehtud;
2) riigihanke alusdokumendis olulise muudatuse tegemisel ei ole nõutud juhul pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega pikendatud ettenähtud ulatuses.

(3) Lõike 2 punktis 1 nimetatud juhul võib hankelepingule kohaldada viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra, kui esialgne tähtaeg oli määratud nõuetekohaselt, kuid teavet tähtaja pikendamise kohta on avaldatud muul viisil kui hanketeates.

(4) Kui ettevõtjad on taotlenud lisateavet riigihangete seaduse § 46 lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaegu arvestades õigel ajal, kuid hankija ei ole mis tahes põhjusel edastanud lisateavet riigihanke alusdokumentide kohta hiljemalt kuus päeva või riigihangete seaduse § 93 lõike 2 punktis 2 ja § 94 lõikes 5 nimetatud juhtudel hiljemalt neli päeva enne taotluste ja pakkumuste esitamise tähtpäeva ning hankija on jätnud pakkumuste esitamise tähtaja pikendamata, kui nii on riigihangete seaduses nõutud, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(5) Kui riigihanke alusdokumentide kättesaadavuse aeg moodustab riigihanke alusdokumentides ette nähtud pakkumuste ja taotluste esitamise tähtajast:
1) kuni viis päeva, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra;
2) rohkem kui viis päeva, kuid vähem kui 50 protsenti, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra;
3) 50 protsenti või enam, kuid vähem kui 80 protsenti, kohaldatakse hankelepingule viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(6) Kui riigihanke alusdokumentidele ei ole elektrooniliselt tagatud piiramatut ja täielikku tasuta juurdepääsu, välja arvatud, kui riigihangete seadusest tuleneb teisiti, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[3]. Menetluse ebaõige valik

(1) Kui väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse tulemusel on sõlmitud hankeleping, mille sõlmimiseks puudus riigihangete seaduses alus, kohaldatakse hankelepingule 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(2) Lõikes 1 nimetatud juhul võib hankelepingule kohaldada 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui riigihanke avalikustamine on toimunud viisil, mis on võimaldanud riigihankes osaleda ka teistel ettevõtjatel, sealhulgas juhul, kui riigihangete registris on avaldatud riigihangete seaduse § 76 kohane vabatahtlik teade.

(3) Kui võistleva dialoogi, innovatsioonipartnerluse või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse kasutamiseks puudub riigihangete seaduses alus, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(4) Lõikes 3 nimetatud aluse olemasolul võib kohaldada hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra, kui riigihanke avalikustamine on toimunud viisil, mis on võimaldanud riigihankes osaleda ka teistel ettevõtjatel, hankija on taganud menetluse täieliku läbipaistvuse, sealhulgas on kasutatud menetluse põhjendus kajastatud riigihanke alusdokumendis, hankija ei ole piiranud sobivate ettevõtjate, pakkujate või taotlejate arvu ja neid on koheldud võrdselt.

(5) Kui hankija ei ole esitanud Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel riigihangete seaduse § 84 kohast aruannet, kohaldatakse hankelepingule 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(6) Kui riigihangete seaduse § 84 kohane aruanne on Euroopa Komisjonile esitatud, kuid selles oleva läbipaistmatu teabe või ebapiisava dokumentatsiooni tõttu ei saa järeldada, et hankelepingu sõlmimine on olnud õiguspärane, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[4]. Puudused riigihanke alusdokumentides ja nende kohaldamisel

(1) Kui taotleja või pakkuja kvalifitseerimiseks, pakkumuse hindamiseks, tehnilises kirjelduses või hankelepingu sõlmimise eelduseks või täitmiseks on seatud kriteerium või tingimus, mis:
1) võimaldab vaid ühel ettevõtjal olla taotleja või pakkuja või esitada pakkumus ning ainsa ettevõtja osalemist ei õigusta tehniline eripära, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra;
2) piirab konkurentsi põhjendamatu riikliku, piirkondliku või kohaliku eelistuse tõttu, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra;
3) ei ole seotud hankelepingu esemega, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra;
4) on seotud hankelepingu esemega, kuid ei ole sellega proportsionaalne, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra;
5) on vastuolus riigihangete seaduse § 88 lõikega 3 või 6 või § 139 lõigetega 3–5, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra, välja arvatud juhul, kui see puudutab vaid vähetähtsat osa lepingust ja rikkumine on üksnes formaalne.

(2) Mitme ettevõtja poolt riigihangete alusdokumentidele vastava pakkumuse esitamisel, kui piirav tingimus esines pakkumuste vastavustingimustes, või mitu ettevõtjat vastasid kvalifitseerimistingimustele, kui piirav tingimus esines kvalifitseerimistingimustes, kohaldatakse:
1) lõike 1 punktides 4 ja 5 ning lõike 7 punktis 1 nimetatud juhtudel viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra;
2) lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(3) Kui hankelepingu ese ei ole valdkonna ettevõtja jaoks arusaadavalt kirjeldatud, välja arvatud, kui riigihangete seaduse kohaselt ei ole hankelepingu eseme täpne kirjeldamine nõutud, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(4) Kui riigihanke alusdokumendis on allhankijate kasutamist piiratud mõttelisele osale hankelepingust ja selline piirang ei ole põhjendatud tulenevalt hankelepingu esemest, kohaldatakse hankelepingule viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(5) Kui kohaldatakse riigihanke alusdokumentides avaldamata kvalifitseerimistingimusi või pakkumuste hindamise kriteeriume ja neile antud suhtelisi osakaale või kui pärast pakkumuste avamist on muudetud või valesti kohaldatud riigihanke alusdokumentides avaldatud kvalifitseerimistingimust või tehnilist kirjeldust, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(6) Kui konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse käigus on riigihanke alusdokumentides avaldatud hindamiskriteeriumi või läbiräägitava tingimuse miinimumtaset oluliselt muudetud, mistõttu oleks tulnud avaldada uus hanketeade, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(7) Hankelepingule kohaldatakse kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra, kui:
1) kvalifitseerimistingimust on kasutatud pakkumuse hindamisel või samal ajal kvalifitseerimistingimustes ja pakkumuste hindamisel;
2) riigihanke alusdokumentides ei ole avaldatud hankelepingu või hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse tingimusi;
3) riigihanke alusdokumendis avaldatud pakkumuse hindamise kriteeriumi ei ole järgitud või on rakendatud riigihanke alusdokumendis avaldamata hindamiskriteeriumi või selle rakendamise täpsustavaid tingimusi või hindamiskriteeriumidele antud osakaale.

(8) Kui pakkumuse hindamise kriteerium ja sellisele kriteeriumile antud osakaal ei ole seatud piisavalt üksikasjalikult ning selle tulemuseks on põhjendamatu konkurentsi piiramine, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(9) Kui hankija on lükanud riigihangete seaduse § 115 alusel põhjendamatult madala maksumusega pakkumuse tagasi, küsimata pakkujalt eelnevalt sama paragrahvi kohaselt selgitust või kui ta on seda küsinud ja saanud vastuse, aga ei suuda tõendada, et ta on esitatud selgitust kontrollinud ja tõendeid hinnanud, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(10) Kui hankija antud selgitusi või lisateavet kvalifitseerimistingimuste või pakkumuste hindamise kriteeriumide kohta ei ole avaldatud või edastatud kõigile pakkujatele, taotlejatele või riigihankest huvitatud ettevõtjatele, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[5]. Läbirääkimised ja pakkumuste muutmine

(1) Kui pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist on pakkujal või taotlejal võimaldatud pakkumust muuta, kuigi see on riigihangete seaduse kohaselt keelatud, ja selle tulemusel osutub see pakkuja edukaks, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(2) Kui avatud või piiratud hankemenetluse käigus on peetud läbirääkimisi ja selle tulemusel on leping sõlmitud riigihanke alusdokumentides avaldatud tingimustega võrreldes oluliselt muudetud tingimustel, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(3) Kui kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse käigus muudab hankija lepingu eset, pakkumuste hindamise kriteeriume või miinimumnõudeid selliselt, et muudatuste tulemusel sõlmitakse hankeleping selle ettevõtjaga temal tekkinud eelisseisundi tõttu, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[6]. Riigihanke vahendi kasutamise rikkumine

(1) Kui riigihangete seaduse §-de 29–44 kohane riigihanke vahendi kasutamine ei vasta riigihangete seadusele ja sellel võis olla potentsiaalsetele pakkujatele heidutav mõju, kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra.

(2) Lõikes 1 nimetatud juhul kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui sellise vahendi riigihangete seadusele mittevastava kasutamise tulemusel on sõlmitud hankeleping pakkujaga, kellega ei oleks tulnud seda sõlmida.

§ 36[7]. Keelatud huvide konflikt, kokkumäng ja pettusega seotud rikkumine

(1) Kui riigihanke korraldamisel või selle kavandamisel on esinenud huvide konflikt riigihangete seaduse § 4 punkti 8 tähenduses, mille tulemusel on osutunud edukaks huvide konfliktis oleva pakkuja pakkumus, kohaldatakse hankelepingule 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(2) Kui ettevõtja on osalenud riigihangete seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud turu-uuringus või muul moel hanke ettevalmistamisel ning konkurentsi ärakasutamise, mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise või läbipaistvuse põhimõtte rikkumise ärahoidmiseks ei ole hankija rakendanud meetmeid riigihangete seaduse § 10 lõigete 3 ja 4 kohaselt, välja arvatud, kui ettevõtja on hankemenetlusest kõrvaldatud riigihangete seaduse § 95 lõike 4 punkti 7 alusel, kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(3) Kui riigihankes osalemisel on selleks pädev asutus, sealhulgas kohus või Konkurentsiamet, tuvastanud konkurentidevahelise kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse (edaspidi *kokkumäng*) ja kokkumängus osalenud ettevõtjaga on sõlmitud hankeleping, kohaldatakse hankelepingule järgmist finantskorrektsiooni määra:
1) 100 protsenti, kui kokkumängus osales hankija, sealhulgas tema volitatud isik, või rakenduskava elluviimise korraldaja töötaja või ametnik, abistades kokkuleppe sõlminud ettevõtjaid;
2) 25 protsenti, kui riigihankes osalesid vaid kokkumängus osalenud ettevõtjad;
3) kümme protsenti, kui riigihankes osales kokkumängus mitteosalevaid ettevõtjaid ja hankija või rakenduskava elluviimise korraldaja töötaja või ametnik ei osalenud kokkumängus.

(4) Kui riigihangete seaduse rikkumine on seotud Euroopa Liidu finantshuve kahjustava karistusseadustiku §-s 201, 209, 209[1], 210, 294, 296, 298, 391, 393, 394 või 394[1] nimetatud süüteoga või sellele kihutamise, kaasaaitamise või süüteokatsega, mille on kindlaks teinud selleks pädev asutus, kohaldatakse hankelepingule 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[8]. Hankelepingu muutmine nõudeid rikkudes

(1) Kui hankelepingu muutmise korral ei ole järgitud riigihangete seaduse § 123 lõiget 1, kohaldatakse hankelepingu väärtusele 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(2) Kui hankelepingu väärtusele on muudatuse tõttu lisandunud väärtus, mis moodustab rohkem kui 50 protsenti algse hankelepingu maksumusest, kohaldatakse algsele hankelepingu väärtusele lõikes 1 sätestatud finantskorrektsiooni määra ning hankelepingu muudatuse väärtusele 100-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

(3) Kui hankelepingu algsele väärtusele on muudatuse tõttu lisandunud väärtus, mis moodustab kuni 50 protsenti algse hankelepingu maksumusest, kohaldatakse hankelepingu muudatuse väärtusele lisaks lõikes 1 sätestatud finantskorrektsiooni määrale 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

§ 36[9]. Riigihangete seaduse muud rikkumised

(1) Riigihangete seaduse rikkumise, mida ei ole nimetatud §-des 36–36[8], või alla rahvusvahelise piirmääraga riigihanke või sotsiaal- või eriteenuste erimenetluse või ideekonkursi korraldamisega seotud rikkumise korral kohaldatakse rikkumisega seotud hankelepingule või selle osale §-des 36–36[8] kirjeldatud samasisulise või sarnase rikkumise kohta kehtestatud finantskorrektsiooni määrasid.

(2) Riigihangete seaduse rikkumise, mida ei ole nimetatud §-des 36–36[8], või alla rahvusvahelise piirmääraga riigihanke või sotsiaal- või eriteenuste erimenetluse või ideekonkursi korraldamisega seotud rikkumise korral, millega samasisulist või sarnast rikkumist ei ole määruse §-des 36–36[8] nimetatud, kohaldatakse rikkumisega seotud hankelepingule või selle osale sõltuvalt rikkumise raskusest ja ulatusest § 35 lõikes 1 nimetatud finantskorrektsiooni määra.

§ 36[10]. Finantskorrektsiooni määr erandlikel asjaoludel

Kui §-des 36–36[8] või § 36[9] lõikes 1 nimetatud rikkumise korral esineb rikkumist kergendav asjaolu ning rikkumise finantsmõju Euroopa Liidu eelarvele saab pidada vähetõenäoliseks, kuid see ei ole välistatud, võib erandina kohaldada väiksemat finantskorrektsiooni määra järgmiselt:
1) kui ettenähtud finantskorrektsiooni määr on 100 protsenti, võib kohaldada 75- või 50-protsendilist määra;
2) kui ettenähtud finantskorrektsiooni määr on 50 protsenti, võib kohaldada 25- või kümneprotsendilist määra;
3) kui ettenähtud finantskorrektsiooni määr on 25 protsenti, võib kohaldada kümne- või viieprotsendilist määra;
4) kui ettenähtud finantskorrektsiooni määr on kümme protsenti, võib kohaldada viie- või kaheprotsendilist määra;
5) kui ettenähtud finantskorrektsiooni määr on viis protsenti, võib kohaldada kaheprotsendilist määra.

§ 36[11]. Raamlepingud

Määruses hankelepingu kohta sätestatut kohaldatakse ka raamlepingule.“;

3) paragrahvi 37 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:
„(5) Kui finantskorrektsiooni otsuse alusel kuuluks tagasinõudmisele väljamakstud toetus summas kuni 1000 eurot, võib jätta finantskorrektsiooni otsuse tegemata.“;

4) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 5^1 järgmises sõnastuses:
„Lõiget 5 ei kohaldata, kui:
1) tagasinõudmata jäetava toetuse summa koos sama projekti raames varem lõike 5 alusel tagasinõudmata jäetud toetuse summadega ületab kahte protsenti projektile määratud toetusest;
2) ettemakse kasutamine on tõendamata;
3) kulu ei ole projekti tulemuse saavutamiseks vajalik;
4) rikkumisega seotud sama lepingu kulusid on varem välja makstud, kuid osa kuludest on menetlemisel või esitatakse edaspidi;
5) esineb § 34 lõike 1 punktis 4 nimetatud olukord;
6) tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ja nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud;
7) kuludega seoses esineb korruptsioon või huvide konflikt;
8) toimunud on topeltfinantseerimine.

5) paragrahvi 41 lõike 1 punktis 9 asendatakse arv „2029“ arvuga „2030“;

6) paragrahvi 41 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:
„Lõike 1 punktis 9 nimetatud projekti abikõlblikkuse periood peab siseturvalisuspoliitika fondide puhul jääma vahemikku 1. jaanuarist 2021. a kuni 31. detsembrini 2029. a.“;

7) määrust täiendatakse §-ga 50^2 järgmises sõnastuses:
„**§ 50^2. Paragrahvi 36^9 rakendamine**

Kui toetuse taotluse rahuldamise otsus või toetuse andmise tingimuste käskkiri on tehtud enne 15. detsembrit 2026. a, rakendatakse §-s 36^9 nimetatud rikkumistele Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ § 22^8.“.

§ 2. Määruse jõustumine
Määrus jõustub 15. detsembril 2026. a.

Kristen Michal
Peaminister

Jürgen Ligi
Rahandusminister

Keit Kasemets
Riigisekretär